

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. тачка 9) Устава Републике Србије, по коме Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређивања животне средине.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

1. Стање нормативне уређености

У складу са Уставом, Република Србија уређује систем заштите животне средине Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС,” број 135/04, 36/09,36/09–др. закон, 72/09–др. Закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон) и посебним законима и подзаконским актима, где једно од најзначајнијих места заузима Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09).

Систем процене утицаја на животну средину уређен је Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину и подзаконским актима и то: Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08), Правилником о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05); Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 69/05); Правилником о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја („Службени гласник РС”, број 69/05); Правилником о раду Техничке комисије за оцену Студије о процени утицаја („Службени гласник РС”, број 69/05); Правилником о садржини, изгледу и начину вођења јавне књиге о спроведеним поступцима и донетим одлукама о процени утицаја („Службени гласник РС”, број 69/05); Правилником о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину Службени гласник РС”, број 69/05).

Чланом 10. Закона о заштити животне средине је прописано да се одрживо управљање природним вредностима и заштита животне средине уређују се овим законом, посебним законима и другим прописима којима се уређује: 1) процена утицаја планова, програма и пројеката на животну средину. Чланом 36. Закона о заштити животне средине је даље предвиђено да се процена утицаја пројекта на животну средину врши за пројекте који се планирају и реализују у простору, укључујући промене технологије, реконструкцију, проширење капацитета или престанак рада који могу довести до значајног загађивања животне средине или представљају ризик по здравље људи. Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра. Процена утицаја пројекта на животну средину је саставни део техничке документације без које се не може приступити извођењу пројекта и врши се у складу са поступком прописаним посебним законом.

Потреба додатног усклађивања Закона о процени утицаја на животну средину са прописима ЕУ, створили су предуслове за усвајање новог Закона о процени утицаја на животну средину.

Први Закон о процени утицаја на животну средину је усвојен 2004. године са циљем преношења у правни систем Републике Србије Директиве 85/337/ЕЕЗ о процени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину која је укинута Директивом 2011/92/ЕУ о процени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину.

Изменама и допунама Закона о процени утицаја на животну средину од 15. маја 2009. године разрађена су и допуњена постојећа решења у погледу нивоа информација које носилац пројекта доставља надлежном органу, могућност органа да у скрининг фази одлучује о обиму студије о процени утицаја, минимални услови заштите животне средине за пројекат за који није потребна процена утицаја, обавештавање јавности о одлуци о потреби спровођења поступка процене утицаја, итд.

Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбом о потврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, нису пренете све измена и допуне следећих директива: Директива 2009/31/ЕЦ (Директива 2009/31/ЕС Европског Савета и Парламента од 23. априла 2009. године о геолошком складиштењу угљен-диоксида и измени Директиве Савета 85/337/ЕЕЦ, 2000/60/ЕЦ, 2001/80/ЕЦ, 2004/35/ЕЦ, 2006/12/ЕЦ, 2008/1/ЕЦ and Уредбе (ЕЦ) бр. 1013/2006) којом су на листу Анекс I и Анекс II пројеката Директиве 85/337/ЕЕЗ унете инсталација за заробљавање емисија угљен диоксида (CO₂), пренос CO₂ за потребе геолошког складиштења и геолошко складиштење CO₂; нова Директива 2011/92/ЕУ којом је укинута Директиве 85/337/ЕЕЗ; и Директива 2014/52/ЕУ којом је измењена Директива 2011/92/ЕУ.

Наиме, према мониторинг извештају ECRAN из 2015. године оцена степена преноса је смањена са 95% на 80% услед измена Директиве из 2014. године.

С тим у вези, Законом нису пренете у целости следећи захтеви Директиве 2014/52/ЕУ (у даљем тексту: Директива):

1. Успостављање механизма за спровођење јединствене оцене пројеката и/или координације различитих поступака процене утицаја који истовремено подлежу обавези процене утицаја из Директиве и оцене прихватљивости (енгл. Appropriate assessment) чланова 6.3 и 7. Директиве о стаништима (члан 2. став 3. Директиве);
2. Захтев да резултати консултација буду узети у обзир у поступку издавања одобрења за извођење пројекта (члан 8. Директиве),
3. Захтев да релевантне информације, услови заштите и мере ограничења утицаја пројекта буду укључене у одобрење за извођење пројекта (члан 8а Директиве),
4. Успостављање мера за обавештавање јавности и заинтересованих органа о исходу одлуке о захтеву за издавање одобрења за извођење пројекта и начину укључивања услова заштите и мера ограничења утицаја пројекта на животну средину у одобрење за извођење пројекта (члан 9. Директиве)

Са становишта нових решења предложених овим законом, релевантни су одређени прописи, и то:

Директива 2011/92/ЕУ о процени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину;

Директива 2014/52/ЕУ о изменама и допунама Директиве 2011/92/ЕУ о процени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину;
Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС,” број 135/04, 36/09, 36/09–др. закон, 72/09–др. Закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон);
Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18 - др. закони 71/21);
Закон о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14, 95/2018 - др. закон и 40/21);
Закон о геолошким истраживањима и рударству („Службени гласник РС”, бр. 101/15, 95/18 - др. закон и 40/21)
Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/218, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20 и 52/21);
Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон).

2. Разлози за доношење и циљеви

Основни циљ доношења новог Закона о процени утицаја животну средину је достизање што већег степена усаглашености закона са Директивом 2011/92/ЕУ о процени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину која је измењена Директивом 2014/52/ЕУ.

Сврха доношења новог Закона о процени утицаја животну средину је и да се боље уреде одређена решења која изазивају недоумице у пракси а то су:

- пракса дељења односно тзв. „цепања“ пројеката на више мањих захвата како би се избегла примена Закона о процени утицаја животну средину;
- уређење питања кумулативног дејства пројекта са другим пројектима које планира носилац пројекта или трећа лица;
- уређење питања у којим случајевима се одбија захтев за давање сагласности на студију;
- уређење питања одговорности и провере тачности података и информација из захтева и студије о процени утицаја пројекта;
- боље увезивање поступка процене утицаја са поступком за издавање интегрисане дозволе и са поступком правовременог обавештавања јавности о пројекту у складу са чланом 15. Директиве 2012/18/ЕУ Европског парламента и Савета од 4. јула 2012. године о контроли опасности од великог удеса који укључује опасне супстанце, о измени и накнадном стављању ван снаге Директиве Савета 96/82/ЕЗ (Севесо III директива);
- уређење питања примене обавеза дефинисаних Законом о процени утицаја животну средину од стране органа надлежних за примену секторских прописа којима се уређује одобравање извођења пројеката који подлежу поступку утврђивање потребе процене утицаја/поступку процене утицаја, нарочито у сектору рударства;
- питање уређења надлежности и евентуалног проширења надлежности за спровођење процене утицаја Министарства на све пројекте који су дефинисани чланом 133. Закона о планирању и изградњи;
- уређење питања електронског оглашавања/обавештавања/достављања информација заинтересованој јавности у свим фазама поступка процене утицаја.

Разлози за доношење закона састоје се у потреби за усклађивањем Закона о процени утицаја на животну средину са другим прописима у области заштите животне средине и прописима који регулишу области планирања и изградње, геолошких истраживања и експлоатације минералних ресурса.

Као посебно питање које треба уредити је неопходност решавања односа поступка процене утицаја са поступком оцене прихватљивости пројеката за еколошки значајна подручја у складу са последњим изменама и допунама Закона о заштити природе.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

I Основне одредбе (чл. 1-8)

- Овим одредбама дефинисан је предмет уређења Закона о процени утицаја на животну средину и изузеци од примене одредаба овог закона (члан 1).

Дато је значење појединих израза употребљених у Закону (члан 2.) док је у члану 3 дефинисано шта обухвата процена утицаја на животну средину, шта укључује процена утицаја на животну средину са императивним закључком у последњем ставу који говори да се процена утицаја на животну средину спроводи пре издавања одобрења за извођење пројекта органа надлежног за одобравање пројекта.

- У члану 4. овог закона дефинисан је предмет процене утицаја на животну средину. Предмет процене утицаја на животну средину су пројекти који могу имати значајан утицај на животну средину имајући у виду нарочито њихову величину, особине или место извођења и утврђени су у складу са чланом 5. став 1. овог закона. Предмет процене утицаја на животну средину су пројекти који сами, или заједно са другим изведеним, одобреним или планираном пројектима, могу имати значајан утицај на животну средину имајући у виду нарочито њихову величину, особине или место извођења. Предмет процене утицаја су и пројекти који сами, или заједно са другим пројектима, радовима или активностима, могу имати значајан утицај на очување и целовитост подручја еколошке мреже у складу са овим законом и посебним прописима којима се уређује заштита природе.. Одредба је својом дефиницијом обухватила ситуације (1) намерног цепања пројекта од стране једног носиоца („splitting“) у циљу избегавања Закона и (2) ситуације када више мањих пројеката који немају значајно дејство, кумулирају значајан утицај („small scale projects“), без обзира, да ли је сам носилац пројекта поступа несавесно;

Предмет процене утицаја су и стратешки инвестициони пројекти у области енергетике који су одређени као пројекти од интереса за Енергетску заједницу и пројекти од заједничког интереса одлуком Министарског савета Енергетске заједнице у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним уговором. Уређење питања процене утицаја стратешких енергетских пројеката који се спроводе у складу са Уговором о Енергетској заједници такође је регулисано у члану 4 овог закона. Ради се о стратешким енергетским пројектима из члана 37а ст 2. Закона о енергетици, одређени као пројекти од

интереса за Енергетску заједницу (РЕСИ) и пројекти од заједничког интереса (РМИ) одлуком Министарског савета Енергетске заједнице.

Пројекти из ст. 1 – 4. овог члана могу бити предмет процене утицаја ако је њихово извођење, односно употреба у складу са прописима којима се уређује планирање и изградња, заштита природе и животне средине и другим важећим прописима Републике Србије У члану 5. Закона дефинисани су пројекти за које се врши процена утицаја. Влада Републике Србије прописује листу пројеката за које је обавезна процена утицаја (тачка 1)) и листу пројеката за које постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја (тачка 2)). Прописом из става 1. овог члана описују се пројекти и утврђују критеријуми за одлучивање о потреби процене утицаја за пројекте из става 1. тачка 2) овог члана који се односе нарочито на величину и карактеристике пројекта, осетљивост животне средине у месту извођења пројекта и врсту и особине могућих утицаја. Надлежни орган одлучује о потреби процене утицаја за пројекте из става 1. тачка 2) овог члана применом прописаних критеријума.

Чланом 6. Закона одређени су надлежни органи и утврђене су надлежности за спровођење обавеза које су прописане овим законом.

У члану 7. одређена је посебна надлежност када је надлежни орган за спровођење поступка процене утицаја истовремено и носилац пројекта који је предмет одлучивања.

У члану 8 прописана је обавеза прибављања сагласности на процену утицаја. Носилац пројекта за који је обавезна процена утицаја и пројекта за који је утврђена потреба процене утицаја дужан је да уз захтев за одобрење за извођење пројекта приложи сагласност надлежног органа на студију о процени утицаја и предложене мере или одлуку надлежног органа којом се утврђује да није потребна процена утицаја пројекта на животну средину (став 1). Носилац пројекта за који је обавезна процена утицаја и пројекта за који је утврђена потреба процене не може приступити изградњи и извођењу пројекта, као и пуштању у рад, без сагласности надлежног органа на студију о процени утицаја и предложене мере или одлуке надлежног органа којом се утврђује да није потребна процена утицаја пројекта на животну средину (став 2.). Одобрења за извођење пројекта које је издато супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана је ништаво (став 3). Орган надлежан за издавање одобрења за извођење пројекта из става 3. овог члана ће по службеној дужности, или по предлогу заинтересованих органа, организација или заинтересоване јавности утврдити да је одобрење из става 3. члана ништаво и да не производи правно дејство.

II. ПОСТУПАК ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

- У члану 9. утврђене су фазе које чине поступак процене утицаја:

- 1) одлучивање о потреби процене утицаја;
- 2) одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја;
- 3) одлучивање о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере.

Члан 10. дефинише прикупљање података и документације од значаја за утврђивање и процену могућих непосредних и посредних утицаја пројекта на животну средину, као и дужности надлежних органа и других органа и организације за поступање у том смислу.

- У чл. 11, 12, 13, 14 и 15 описан је поступак одлучивања о потреби процене утицаја на животну средину.

Чланом 11. је прописано како и на који начин носилац пројекта за који постоји обавеза подношења захтева за одлучивање о потреби процене утицаја подноси захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину надлежном органу и прецизира шта треба да садржи.

Чланом 12. је описан поступак разматрања захтева о потреби процене утицаја што укључује и поступак исправке и допуне захтева уколико надлежни орган утврди да је исти некомплетан што на крају доводи до одбацивања захтева као неуредног уколико носилац пројекта о потреби процене утицаја у траженом року не одговори на захтев надлежног органа и не достави додатне податке, обавештења и документацију.

Чланом 13. је прописан поступак одлучивања о захтеву о потреби процене утицаја. Надлежни орган обавештава заинтересоване органе и организације и јавност о поднетом захтеву о потреби процене утицаја у року од петнаест дана од дана пријема уредног захтева (став 1.). Обавештење из става 1. овог члана садржи нарочито податке о: 1) носиоцу пројекта; 2) називу, врсти и локацији пројекта чије се извођење планира; 3) месту и времену могућности увида у податаке, обавештења и документацију из захтева носиоца пројекта укључујући потребне информације које омогућавају остваривање електронског приступа подацима, обавештењу и документацији из захтева у складу са чланом 36. овог закона; 4) одлуци која би могла бити донета на основу поднетог захтева; 5) називу и адреси надлежног органа. Јавност, заинтересовани органи и организације могу у року од 15 дана од дана обавештавања доставити своје мишљење на поднети захтев (став 3.). Надлежни орган, у року од десет дана од истека рока утврђеног у ставу 3. овог члана, одлучује о поднетом захтеву применом критеријума из члана 5. став 2. овог закона (став 4.). Одлуком којом утврђује да је потребна процена утицаја пројекта на животну средину надлежни орган може одредити и обим и садржај студије о процени утицаја (став 5.). Одлуком којом утврђује да није потребна процена утицаја пројекта на животну средину надлежни орган може одредити мере спречавања, смањења и/или отклањања значајних штетних утицаја и/или друге минималне услове заштите животне средине којима се искључује могућност настајања значајних негативних утицаја на животну средину (став 6.). Мере спречавања, смањења и/или отклањања значајних негативних утицаја и/или минимални услови заштите животне средине одређени одлуком из става 6. овог члана саставни су део одобрења за извођење пројекта (став 7.). Одобрење за извођење пројекта које је издато супротно одрадама ст. 6. и 7. овог члана је ништавно (став 8.). Надлежни орган доставља носиоцу пројекта одлуку из става 4. овог члана и о њој обавештава заинтересоване органе и организације и јавност, орган надлежан за одобравање пројекта и надлежну инспекцију за заштиту животне средине у року од пет дана од дана

доношења одлуке (став 9.). Обавештење из претходног става садржи нарочито разлоге због којих је донета одлука да је потребна процена утицаја на животну средину, односно због којих је донета одлука да није потребна процена утицаја, засноване на критеријумима прописаним у складу са чланом 5. став 2. овог закона и на све карактеристике пројекта и/или мере спречавања, смањења и/или отклањања значајних утицаја пројекта утврђене одлуком којом се искључује могућност наступања значајних негативних утицаја пројекта на животну средину (став 10.). Уколико носилац пројекта у року од две године од дана достављања одлуке из става 6. овог члана не отпочне са извођењем пројекта за који је одлука донета, или ако носилац пројекта у току изградње или извођења пројекта мора да одступи од документације на основу које је одлука донета или ако дође битне измене чинилаца животне средине, односно ако носилац пројекта мора одступи од мера и услова заштите животне средине одређених одлуком, дужан је да поднесе нови захтев за одлучивање о потреби процене утицаја (члан 11.).

Члан 14. прописује да приликом одлучивања о захтеву о потреби процене утицаја у складу са чланом 13. овог закона, за пројекте који сами или заједно са другим пројектом, радовима и активностима могу утицати на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, надлежни орган нарочито узима у обзир величину, карактеристике пројекта, осетљивост животне средине у месту извођења пројекта, врсту и особине могућих утицаја пројекта на еколошку мрежу. Надлежни орган може донети одлуку да није потребна процена утицаја пројекта на животну средину када на основу спроведеног поступка и одлуке донете у поступку претходне оцене прихватљивости утврди да пројекат неће имати значајне негативне утицаје на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже. Одлуком да није потребно процена утицаја надлежни орган ће, по потреби, одредити мере ублажавања и/или спречавања утицаја којима се искључује могућност наступања негативних утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже. Мере ублажавања и/или спречавања утицаја пројекта одређене одлуком надлежног органа саставни су део одобрења за извођење пројекта.

Чланом 15 дефинисан је жалбени поступак, где је носиоцу пројекта, заинтересованим органима и организацијама и заинтересованој јавности јавности омогућено да изјаве жалбу против одлуке надлежног органа о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја надлежном другостепеном органу у складу са законом којим се уређује заштита животне средине. Надлежни другостепени орган дужан је да одлуку по жалби донесе у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

У чл. 16, 17, 18. и 19. описан је поступак за одређивање обима и садржаја студије о потреби процене утицаја на животну средину.

Чланом 16. је прописано како се и на који начин подноси захтев за одређивање обима и садржаја студије о потреби процене утицаја на животну средину надлежном органу и прецизира шта треба да садржи. Носилац пројекта за које се обавезно врши процена утицаја и за које је надлежни орган утврдио обавезу процене утицаја подноси захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја. Захтев за одређивање обима и садржаја студије

о процени утицаја се подноси за цео пројекат, на прописаном обрасцу у штампаној и електронској форми, и садржи податке прописане чланом 11. став 2. овог закона. Уз захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја прилаже се документација прописана чланом 11. став 3. овог закона. Министар ближе прописује садржину захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја.

Чланом 17 је описан поступак разматрања захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја што укључује и поступак исправке и допуне захтева уколико надлежни орган утврди да је исти некомплетан, што на крају доводи до одбацивања захтева као неуредног када уколико носилац пројекта у траженом року не одговори на захтев надлежног органа и не достави додатне податке, обавештења и документацију..

Чланом 18. је прописан поступак одлучивања о захтеву за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја. Надлежни орган у року од 15 дана од дана пријема уредног захтева за одређивање обима и садржаја, обавештава заинтересоване органе и организације и јавност о поднетом захтеву. (став 1.). Јавност, заинтересовани органи и организације могу у року од 15 дана од дана обавештавања доставити своја мишљења о поднетом захтеву (став 2.). Надлежни орган може одредити дужи рок за достављање мишљења уколико процени да је то потребно због сложености пројекта. Рок за достављање мишљења на захтев за одређивање обима и садржаја не може бити дужи од 30 дана (став 3.). Надлежни орган најкасније у року од 10 дана од дана истека рока из става 2, односно 3. овог члана, доноси одлуку о одређивању обима и садржаја, узимајући у обзир нарочито циљ и сврху поступка процене утицаја, величину и специфичне особине пројекта, осетљивост животне средине у месту извођења пројекта и врсту и особине могућих утицаја, податке, документацију и обавештења из захтева као и достављена мишљења заинтересованих органа и организација и јавности (став 4.). У циљу избегавања двоструке процене утицаја пројекта на животну средину, приликом утврђивања обима и садржаја, надлежни орган разматра могућност укључивања у студију о процени утицаја већ доступних резултата претходних процена утицаја на животну средину спроведених у складу са овим законом, уколико се на основу њих могу поуздано утврдити, описати и проценити одређени утицаји пројекта на чиниоце животне средине (став 5.). Надлежни орган доставља носиоцу пројекта одлуку из става 4. овог члана и о њој обавештава заинтересоване органе и организације и јавност у року од пет дана од дана доношења одлуке (став 6.).

Чланом 19. дефинисан је жалбени поступак, где је носиоцу пројекта, заинтересованим органима и организацијама и заинтересованој јавности омогућено да изјаве жалбу против одлуке надлежног органа о захтеву за одређивање обим и садржаја студије о процени утицаја на животну средину надлежном другостепеном органу у складу са законом којим се уређује заштита животне средине. Надлежни другостепени орган дужан је да одлуку по жалби донесе у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Члан 20. прецизира како се и на који начин подноси захтев за давање сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере и који услови морају да буду испуњени да би се доставила студија и предложене мере надлежном органу.

Члан 21. прописује садржај студије о процени утицаја пројекта. Студија мора да садржи 12 обавезних поглавља и уз студију о процени утицаја прилажу се прибављени услови и сагласности других надлежних органа и организација у складу са посебним законом. Садржај студије мора бити усаглашен са одлуком надлежног органа којим је одређен њен обим и садржај (став 2.). За пројекте који сами или заједно са другим пројектом, радовима и активностима могу утицати на очување и целовитост подручја еколошке мреже уз студију се прилаже и одлука надлежног органа донета у поступку главне оцене прихватљивости у складу са законом којим се уређује заштита природе (став 6.). Надлежни орган може захтевати од носиоца пројекта да уз студију о процени утицаја пројекта достави додатне документе, обавештења, разјашњења и/или податке уколико је то неопходно за утврђење и процену одређених утицаја пројекта на чиниоце животне средине, процену подобности предложених мера и/или карактеристике пројекта и/или оцену усаглашености пројекта са захтевима из посебних прописа у области заштите животне средине (став 7.). Студија о процени утицаја садржи и основне податке о лицима, односно квалификацији лица која су учествовала у њеној изради, о одговорном лицу, датум израде и потпис одговорног лица (став 8.). Министар ближе прописује садржину студије о процени утицаја (став 9.).

Чланом 22. је прописано да се поступак главне оцене прихватљивости за еколошку мрежу спроводи пре поступка одлучивања о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере у складу са законом којим се уређује заштита природе. Носилац пројекта је у обавези да у студији о процени утицаја пројекта, посебно прикаже све утицаје пројекта на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, мере за спречавање и/или ублажавање негативних утицаја пројекта и начине праћења утицаја пројекта на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже.

У члану 23. је прописано да су сагласност на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере, односно одлука да није потребна процена утицаја на животну средину, саставни део документације која се прилаже уз захтев за издавање одобрења за извођење пројекта у складу са посебним законом.

Чланом 24. је дефинисано ко има овлашћење да израђује студију о процени утицаја на животну средину. Студију о процени утицаја пројекта може да израђује правно лице и предузетник ако је уписано у одговарајући регистар за обављање стручне, научне или техничке делатности, делатности пројектовања, инжењеринга и израде студија и анализа (став 1.). Правно лице и предузетник из става 1. овог члана дужно је да за израду студије о процени утицаја пројекта образује мултидисциплинарни тим састављен од лица која поседују доказ о квалификацији за израду студије о процени утицаја пројекта, односно за области које су предмет студије у чијој изради учествују (став 2.). Лице је квалификовано за израду студије о процени утицаја пројекта ако има високу стручну спрему одговарајућег смера и најмање пет година рада у струци или звање одговорног пројектанта (став 3.). Студија мора бити израђена на основу тачних, потпуних, најновијих, веродостојних и доступних података.

Чланом 25. је описан је начин обавештавања јавности, заинтересованих органа и организација о поднетом захтеву за сагласност на студију о процени утицаја на животну средину, садржина обавештења и рок у коме јавност, заинтересовани органи и организације могу доставити своје мишљење на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере.,

Чланом 26. је прописан поступак спровођења јавне расправе, презентације и јавних консултација о студији о процени утицаја пројекта и предложеним мерама и израде извештаја о спроведеној јавној расправи и консултацијама. Министар ближе прописује поступак јавног увида, јавне презентације и расправе, јавних консултација и израду извештаја о спроведеним јавним консултацијама.

Чланом 27. дефинисан је поступак за формирања техничке комисије, која лица испуњавају услове да буду именована за чланове техничке комисије,

Чланом 28. је прописано да надлежни орган доставља студију о процени утицаја пројекта техничкој комисији у року од три дана од дана њеног образовања. По завршеном јавном увиду, односно јавним консултацијама, надлежни орган у року од три дана доставља техничкој комисији извештај са прегледом мишљења и примедби заинтересованих органа и организација и јавности.

У члану 29 дефинисан је поступак оцене студије о процени утицаја пројекта на животну средину, извештаја са систематизованим прегледом мишљења и примедби заинтересованих органа и организација и јавности и предложених мера од стране техничке комисије, са утврђеним роком за достављање извештаја о процени утицаја пројекта надлежном органу. Надлежни орган је у обавези да заинтересованим органима и организацијама и јавности омогући електронски приступ извештају техничке комисије у складу са чланом 36. овог закона (став 7.). Министар ближе прописује начин рада техничке комисије (став 8.).

Члан 30. прописује допуну испитног поступка. Надлежни орган у сврхе правилног и потпуног утврђивања одлучних чињеница за доношење одлуке може захтевати од носиоца пројекта, додатна разјашњења или подношење додатне документације (став 1.). Надлежни орган ће, уколико је то неопходно за правилну оцену утицаја пројекта на чиниоце животне средине захтевати достављање разјашњења, информација и података од других органа и организација (став 2.). Надлежни орган ће одредити извођење додатних доказа, укључујући по потреби вештачење, на околности које су релевантне за доношење одлуке, уколико на основу спроведеног поступка, није могуће извести потпуну процену одређених утицаја пројекта на чиниоце животне средине и/или подобност предложених мера или карактеристика пројекта да спрече, смање или отклоне утврђене значајне утицаје пројекта на одређене чиниоце животне средине (став 3.).

Чланом 31. дефинисан је поступак давања сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере односно поступак одбијања захтева за давање сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере. Надлежни орган доноси одлуку о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере или о одбијању

захтева за давање сагласности на студију, на основу спроведеног поступка јавних консултација и прекограничних консултација уколико су спроведене и извештаја техничке комисије, узимајући у обзир мишљења заинтересованих органа и организација и јавности и доставља је носиоцу пројекта у року од десет дана од дана пријема извештаја техничке комисије (став 1.). Диспозитивом одлуке о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере одређују се услови и мере за отклањање, спречавање и смањење негативних утицаја на животну средину, рок у којем носилац пројекта мора отпочети извођење пројекта, мере праћења спровођења услова и мере праћења значајних утицаја пројекта на чиниоце животне средине. (став 2.) Прописана је и обавезна садржина образложење одлуке из става 1. овог члана (став 3.). Рок за отпочињање извођења пројекта не може бити дужи од две године од дана достављања одлуке носиоцу пројекта (став 4.). Надлежни орган ће одлуком одбити захтев за давање сагласности када на основу спроведеног поступка и извештаја техничке комисије, утврди да предложене карактеристике пројекта и/или мере нису подобне да спрече, смање и/или отклоне утицаје на чиниоце животне средине који су утврђени, описани и процењени у поступку процене утицаја, и/или пројекат није усаглашен са прописаним захтевима заштите животне средине, и/или би спровођење пројекта спречило или значајно отежало остваривање циљева заштите животне средине утврђених у складу са прописима у области заштите животне средине (став 5.). Мере одређене одлуком из става 1. овог члана саставни су део појединачног акта којим се одобрава извођење пројекта (став 7.).

Чланом 32. је прописан поступак одлучивања о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта који може имати утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже. За пројекат који сам или заједно са другим пројектом, радовима и активностима може утицати на циљеве очување и целовитост подручја еколошке мреже, надлежни орган доноси одлуку о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере уколико на основу спроведеног поступка, предлога техничке комисије и мишљења органа који је спровео поступак главне оцене прихватљивости може извести оцену да пројекат сам или с другим пројектом, радовима или активностима неће имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже (став 1.). Одлуком о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере надлежни орган ће одредити, поред услова и мера из члана 31. став 2. овог закона, услове и мере ублажавања и спречавања значајних утицаја пројекта на подручје еколошке мреже, мере праћења спровођења услова и мера и, према потреби, мере праћења значајних утицаја пројекта на подручје еколошке мреже (став 2.). Услови и мере одређене одлуком из става 2. овог члана саставни су део појединачног акта којим се одобрава извођење пројекта (став 3.). Ако се на основу главне оцене прихватљивости утврди да пројекат може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, надлежни орган ће одбити захтев за давање сагласности (став 4.). У случају сумње сматра се да пројекат може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже (став 5.).

Члан 33 прописује обавезу органу надлежном за одобравање пројекта да изда одобрење за извођење пројекта које је у свему усаглашено са условима из одлуке о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложеним мерама (став 1). Овај члан такође прописује обавезу органу надлежном за издавање одобрења за извођење пројекта да одбије захтев за издавање одобрења за извођење пројекта за који је надлежни орган одбио захтев за давање сагласности и/или за који утврди да није усаглашен са условима из одлуке о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложеним мерама и/или је поднет након протекла рока за почетак извођења пројекта (став 2.). Одобрења за извођење пројекта које је издато супротно одредбама у ставу 1. и 2. овог члана је ништаво (став 3.). Орган надлежан за издавање одобрења за извођење пројекта из става 3. овог члана ће по службеној дужности, или по предлогу заинтересованих органа, организација или заинтересоване јавности, утврдити да је одобрење из става 3. члана ништаво и да не производи правно дејство (став 4.).

Члан 34 дефинише поступак обавештавања заинтересованих органа и организација и јавности о одлуци о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере или одлуци о одбијању захтева за давање сагласности и достављање одлуке и обавезну садржину обавештења.

Члан 35 прописује да против одлуке надлежног органа о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере или о одбијању захтева за давање сагласности на студију, носилац пројекта, заинтересовани органи и организације и заинтересована јавност могу покренути управни спор.

Члан 36 дефинише обавезу надлежном органу да омогући електронски приступ јавности захтевима из чл. 11, 16, 20, 37. и 39. овог закона, студији о процени утицаја пројекта са предложеним мерама, другим подацима, обавештењима и документацији коју носилац пројекта достави уз захтев, укључујући и извештај о учешћу јавности у јавним и прекограничним консултацијама, извештај техничке комисије и донетој одлуци из чл. 13, 18, 31, 37. и 39. овог закона, као и коначној верзији студије (став 1.). Надлежни орган је дужан да заинтересованим органима и организацијама и представницима јавности стави на увид комплетну документацију о спроведеном поступку процене утицаја, на захтев поднет у писаној форми, у року од 15 дана од дана пријема захтева (став 3.).

У члану 37. је регулисано „ажурирање студије о процени утицаја на животну средину. Носилац пројекта дужан је да са реализацијом, односно изградњом и извођењем пројекта отпочне у року утврђеном у одлуци о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере (став 1.). По истеку рока из става 1. овог члана, носилац пројекта је дужан да поднесе захтев за одлучивање о потреби израде нове студије или ажурирања постојеће студије о процени утицаја пројекта и предложене мере (став 2.). Носилац пројекта је дужан да поднесе захтев за одлучивање о ажурирању постојеће студије и ако у току изградње, односно извођења пројекта дође до битне измене чинилаца животне средине, односно ако носилац пројекта мора да одступи од услова одређених одлуком о давању сагласности на студију о процени утицаја пројекта и предложене мере (став 3.). Захтев из

става 3. овог члана подноси се пре подношења захтева за издавање одобрења за извођење пројекта по измењеној документацији (став 4.). Захтев из ст. 2. и 3. овог члана садржи податке прописане за захтев за одлучивање о потреби процене утицаја (став 5.). Поступак из ст. 2. и 3. овог члана спроводи се у складу са одредбама овог закона које уређују поступак по захтеву о потреби процене утицаја (став 7.).

У члану 38 дефинисан је начин обавештавања јавности о поднетим захтевима носиоца пројекта из чл. 11, 16, 20. и 37. овог закона путем најмање једних штампаних дневних новина на сваком од службених језика који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем планираног пројекта (став 1.). Надлежни орган је дужан да о својим одлукама из чл. 13, 18, 31, 32. и 37. овог закона обавести јавност путем најмање једних штампаних дневних новина на сваком од службених језика које излазе на подручју које ће бити захваћено утицајем планираног пројекта (став 2.). Надлежни орган обавештава јавност о поднетим захтевима из става 1. и донетим одлукама из става 2. овог члана и: објављивањем на интернет веб страници надлежног органа; објављивањем на огласној табли надлежног органа, јединице локалне самоуправе на подручју које може бити захваћено утицајем планираног пројекта; објављивањем на огласној табли месне заједнице на подручју које може бити захваћено утицајем планираног пројекта (став 3.). Надлежни орган обавештава заинтересоване органе и организације у писаној форми (става 4.). Обавештавање из ст. 1. и 2. овог члана врши се и путем електронских медија (став 5.).

Члан 39. дефинише поступак процене утицаја затеченог стања на животну средину. Прецизирано је која се врста документације прилаже уз захтев за процену утицаја на животну средину затеченог стања пројекта (ст. 1. и 2.). Студија затеченог стања израђује се на основу пројекта изведеног објекта, података о емисији и резултата мерења и испитивања чинилаца животне средине и има садржај прописан овим законом за студију о процени утицаја (став 3.). Надлежни орган одлучује о потреби израде студије затеченог стања, обиму и садржају студије затеченог стања и о давању сагласности или одбијању захтева за давање сагласности на студију затеченог стања по поступку прописаном овим законом (став 4.).

Чланом 40. прописана је провера испуњености услова из сагласности на процену утицаја. У поступку техничког прегледа за пројекте за које је дата сагласност на студију о процени утицаја и предложене мере утврђује се да ли су испуњени услови из одлуке о давању сагласности на студију о процени утицаја, у складу са законом којим се уређује изградња објеката и законом којим се уређује истраживање и експлоатација минералних сировина (став 1.). Надлежни орган који је водио поступак процене утицаја именује лице које учествује у раду комисије за технички преглед а које може бити запослено или постављено у надлежном органу, односно у другом органу и организацији или независни стручњак који поседује доказе о квалификацији за учешће у раду техничке комисије из члана 27. овог закона (ст. 2. и 3.). Употребна дозвола не може се издати ако именовано лице из става 2. овог члана не потврди да су испуњени услови из одлуке о давању сагласности на студију о процени утицаја и предложене мере (став 5.).

Члан 41 прописује поступак прекограничних консултација ако пројекат може имати значајан утицај на животну средину друге државе или ако држава чија животна средина

може бити значајно угрожена то затражи. Прецизирана је врста информација која се доставља суседној (или суседним) држави. За све пројекте, за које се примењује Конвенција о процени утицаја на животну средину пројеката у прекограничном контексту, Министарство заштите животне средине је надлежни орган за вођење поступка процене утицаја на животну средину. Регулисано је да о одлуци о давању сагласности на студију о процени утицаја и предложене мере или о одбијању захтева за давање сагласности Министарство обавештава државу која је учествовала у поступку процене утицаја достављањем обавештења о садржини одлуке и условима који су одређени; главним разлозима на којима је одлука заснована, укључујући разлоге о прихватању или одбијању прибављених мишљења заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности; мерама које је носилац пројекта дужан да предузима у циљу спречавања, смањења или отклањања штетних утицаја на животну средину (став 5.). Министарство је у обавези да затражи од друге државе учешће у поступку одлучивања у случају пројеката који могу имати значајан прекогранични утицај на чиниоце животне средине на територији Републике Србије (став 6.). О примљеним обавештењима о прекограничним утицајима предложеног пројекта друге државе Министарство обавештава заинтересоване органе и организације и јавност (став 7.).

Чланом 42. је прописано да носилац пројекта сноси трошкове израде, измене и допуне и ажурирања студије о процени утицаја пројекта, израде студије затеченог стања, обавештавања и учешћа јавности у поступку процене утицаја, рада техничке комисије, трошкове превода докумената, вештачења и извођења других доказа у поступку процене утицаја. Висину трошкова и начин обрачуна рада техничке комисије и вештачења прописује министар.

Чланом 43. прописана је обавеза надлежном органу да води евиденцију о покренутим, спроведеним поступцима и донетим одлукама као јавну књигу. Министар прописује садржину, изглед и начин вођења јавне књиге. Надлежни орган уноси податке из јавне књиге у централну електронску базу података о покренутим, спроведеним поступцима процене утицаја и донетим одлукама које води Министарство.

У члану 44 дефинисана је обавеза да надлежни орган обавештава јавност о покренутим поступцима процене утицаја, фазама поступка процене утицаја и омогућава непосредан електронски приступ документацији преко своје интернет странице (став 1.). Министарство води централну базу података и централни веб портал преко којег надлежни органи обавештавају заинтересоване органе и организације и јавност о покренутим поступцима процене утицаја, фазама поступка процене утицаја, роковима и начинима достављања мишљења, месту и времену одржавања јавних консултација, прекограничним консултацијама и омогућавају електронски приступ документацији (став 2.). Надлежни орган је дужан да у централну базу података уноси све информације, обавештења и документацију, односно поставља на централном веб порталу све податке и информације о току поступка процене утицаја (став 3.). Министарство је дужно да омогући несметан електронски приступ јавности централној бази података у складу са законом (став 4.).

Према члану 45 на питања покретања, вођења и окончања поступка процене утицаја која нису уређена овим законом сходно ће се примењивати одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

III. НАДЗОР

Чланом 46. уређен је надзор. Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега врши Министарство. Инспекцијски надзор врши Министарство преко инспектора за заштиту животне средине (у даљем тексту: инспектор) у оквиру делокруга утврђеног овим законом.

Члановима 47, 48, 49. и 50. дефинисана су права и дужности инспектора, овлашћења инспектора за заштиту животне средине, сарадња надлежних инспекцијских и других органа и поверавање инспекцијског надзора. Аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе поверавају се послови инспекцијског надзора над применом одредаба овог закона за пројекте за које је орган аутономне покрајине, односно локалне самоуправе надлежан за вођење поступка процене утицаја. Против решења инспектора из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана пријема решења.

IV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Чл. 51 - 57. дефинисане су казнене одредбе за привредни преступ, прекршајна одговорност носиоца пројекта и прекршајна одговорност одговорног лица у надлежном органу.

Чланом 51. прописане су новчане казне за привредни преступ правног лица - носиоца пројекта, одговорног лица у правном лицу - носиоца пројекта и одговорног лица у државном органу, органу територијалне аутономије и органу јединице локалне самоуправе – носиоца пројекта.

Члан 52. прописује новчану казну за привредни преступ правног лица - израђивача студије ако студију о процени утицаја пројекта изради супротно члану 24. став 4. овог закона, на основу неистинитих и непотпуних података или ако прикрије чињенице и податке неопходне за процену утицаја пројекта на животну средину и предложене мере (став 1.). За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном и одговорно лице у правном лицу – израђивачу студије (став 2.).

Члан 53. прописује да се за привредни преступ из чл. 51. и 52. овог закона, поред прописане новчане казне, правном лицу може изрећи мера забране обављања одређене делатности у трајању од три до 10 година, а одговорном лицу мера забране вршења одређене дужности у трајању од три до 10 година.

Члан 54. прописује да ће се новчаном казном казнити за прекршај предузетник ако учини неку од радњи из члана 51. став 1. овог закона (став 1.). За прекршај из става 1. овог

члана, поред прописане новчане казне, предузетнику се може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању од једне до три године (став 2.).

Чланом 55. прописане су новчане казне за прекршај правног лица - носиоца пројекта, одговорног лица у правном лицу – носиоца пројекта, одговорног лица у државном органу, органу територијалне аутономије и органу јединице локалне самоуправе – носиоца пројекта и предузетника – носиоца пројекта.

Члан 56. прописује новчану казну за прекршај предузетника - израђивача студије ако студију о процени утицаја пројекта изради супротно члану 24. став 4. овог закона, на основу неистинитих и непотпуних података или ако прикрије чињенице и податке неопходне за процену утицаја пројекта на животну средину и предложене мере (став 1.). За прекршај из става 1. овог члана, поред прописане новчане казне, предузетнику се може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању од једне до три године (став 2.).

Чланом 57. прописане су новчане казне за прекршај одговорног лица у надлежном органу.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

У прелазним и завршним одредбама прописано је да ће се одредбе чл. 11, 14, 16, 22, 26, 29, и 32. овог закона у делу који се односи на оцену прихватљивости примењивати по ступању на снагу прописа којим се уређује оцена прихватљивости (члан 58.)

- Решавање захтева поднетих до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09) (члан 59.).

- Члан 60. прописује да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09). До доношења акта из члана 5. став 1, члана 11. став 4, члана 16. став 4, члана 21. став 9, члана 26. став 11, члана 29. став 8, члана 42. став 2. и члана 43. став став 2. овог закона примењиваће се одредбе прописа донетих на основу Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09) уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

- Члан 61. прописује да ће надлежни орган ће у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона успоставити интернет страницу из члана 44. став 1. овог закона. Министарство ће у року од две године од дана ступања на снагу овог закона успоставити централну базу података и централни веб портал из члана 44. став 2. овог закона.

- Члан 62. прописује да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење нацрта Закона о процени утицаја на животну средину у 2022 години нису потребна сфинансијска средства из буџета Републике Србије.

Средства за наведене намене у 2023, 2024 и 2025. години планираће се у оквиру лимита на разделу Министарства заштите животне средине који ће бити опредељени од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима.